ZAŁOŻENIA

do zmian ustawy o pomocy społecznej

projekt z kwietnia 2013 r.

CEL PROPONOWANYCH ZMIAN:

1. **Poprawa efektywności działań wszystkich instytucji i podmiotów realizujących zadania w obszarze pomocy społecznej dla uzyskania skutecznego wsparcia, umożliwiającego przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin tego wymagających.**
2. **Wzmocnienie solidarnościowej misji pracy socjalnej, czyli umożliwienie wszystkim ludziom rozwoju ich pełnego potencjału, wzbogacanie ich życia i zapobieganie dysfunkcjom a także ingerowanie dokładnie tam gdzie dochodzi do wzajemnego oddziaływania ludzi i środowiska z zachowaniem zasady pomocniczości państwa.**

ZAŁOŻENIA DO ZMIAN DO USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

ZAŁOŻENIE nr 1:
Wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego obywateli i rodzin przy jednoczesnym wzroście ich aktywności w rozwiązywaniu własnych problemów i trudności życiowych we współdziałaniu z instytucjami pomocy społecznej

ZAŁOŻENIE nr 2:
Podniesienie efektywności systemu organizacyjnego pomocy społecznej wraz z zapewnieniem jego kompatybilności z innymi systemami wsparcia

ZAŁOŻENIE nr 4:
Zmiany w obszarze instytucjonalnych form pomocy oraz wzmocnienie odpowiedzialności rodziny za swoich członków korzystających z tej formy wsparcia

ZAŁOŻENIE nr 3:
Wzmocnienie na poziomie gminy i powiatu skuteczności podstawowych narzędzi i instrumentów pracy socjalnej dla wyprowadzania osób i rodzin ze sfery zagrożenia wykluczeniem społecznym

ZAŁOŻENIA DO ZMIAN DO USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

ZAŁOŻENIE nr 1:
Wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego obywateli i rodzin przy jednoczesnym wzroście ich aktywności w rozwiązywaniu własnych problemów i trudności życiowych we współdziałaniu z instytucjami pomocy społecznej

ZAŁOŻENIE nr 2:
Podniesienie efektywności systemu organizacyjnego pomocy społecznej wraz z zapewnieniem jego kompatybilności z innymi systemami wsparcia

ZAŁOŻENIE nr 4:
Zmiany w obszarze instytucjonalnych form pomocy oraz wzmocnienie odpowiedzialności rodziny za swoich członków korzystających z tej formy wsparcia

ZAŁOŻENIE nr 3:
Wzmocnienie na poziomie gminy i powiatu skuteczności podstawowych narzędzi i instrumentów pracy socjalnej dla wyprowadzania osób i rodzin ze sfery zagrożenia wykluczeniem społecznym

Obszary zmian w założeniu nr 1:

- Przeformułowanie celów pomocy społecznej dla nadania priorytetu działaniom profilaktycznym i aktywizującym oraz usługom socjalnym,
- Wprowadzenie nowego pojęcia „minimalny dochód socjalny" oraz metody jego weryfikacji,
- Modyfikacja katalogu świadczeń pieniężnych i niepieniężnych pomocy społecznej wraz z uproszczeniem listy tych świadczeń.

Obszary zmian w założeniu nr 1:

- Przeformułowanie celów pomocy społecznej dla nadania priorytetu działaniom profilaktycznym i aktywizującym oraz usługom socjalnym,
- Wprowadzenie nowego pojęcia „minimalny dochód socjalny" oraz metody jego weryfikacji,
- Modyfikacja katalogu świadczeń pieniężnych i niepieniężnych pomocy społecznej wraz z uproszczeniem listy tych świadczeń.

ZAŁOŻENIE 1

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

PRZEFORMUŁOWANIE CELÓW POMOCY SPOŁECZNEJ DLA NADANIA PRIORYTETU DZIAŁANIOM PROFILAKTYCZNYM I AKTYWIZUJĄCYM ORAZ USŁUGOM SOCJALNYM

- **Profilaktyka, podniesienie aktywności, usługi**
- **Praca socjalna**
- **Wypłata świadczeń**

Obszary zmian w założeniu nr 1:

- Przeformułowanie celów pomocy społecznej dla nadania priorytetu działaniom profilaktycznym i aktywizującym oraz usługom socjalnym,
- Wprowadzenie nowego pojęcia „minimalny dochód socjalny" oraz metody jego weryfikacji,
- Modyfikacja katalogu świadczeń pieniężnych i niepieniężnych pomocy społecznej wraz z uproszczeniem listy tych świadczeń.

~~KR[illegible]DM DO[illegible]WE~~

MINIMALNY DOCHÓD SOCJALNY

Obszary zmian w założeniu nr 1:

- Przeformułowanie celów pomocy społecznej dla nadania priorytetu działaniom profilaktycznym i aktywizującym oraz usługom socjalnym,
- Wprowadzenie nowego pojęcia „minimalny dochód socjalny" oraz metody jego weryfikacji,
- Modyfikacja katalogu świadczeń pieniężnych i niepieniężnych pomocy społecznej wraz z uproszczeniem listy tych świadczeń.

ZAŁOŻENIE 1

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

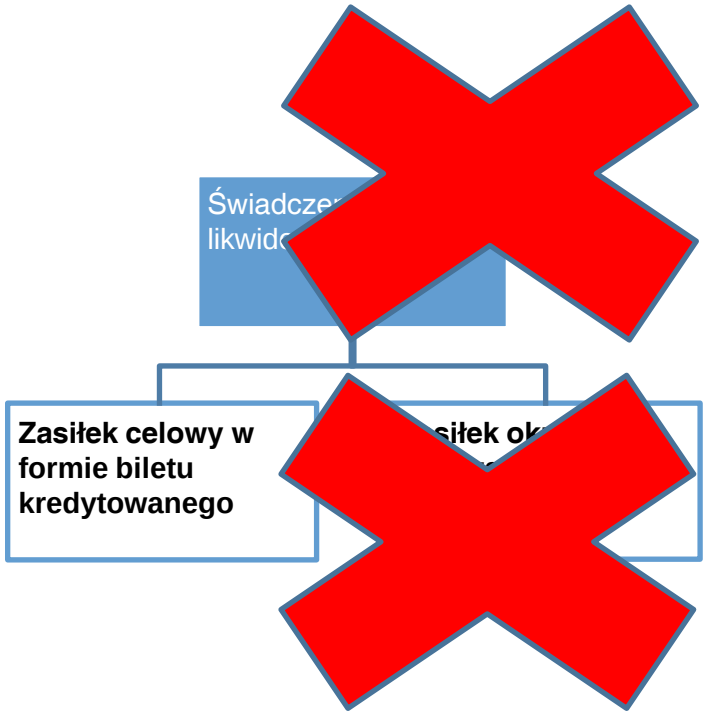

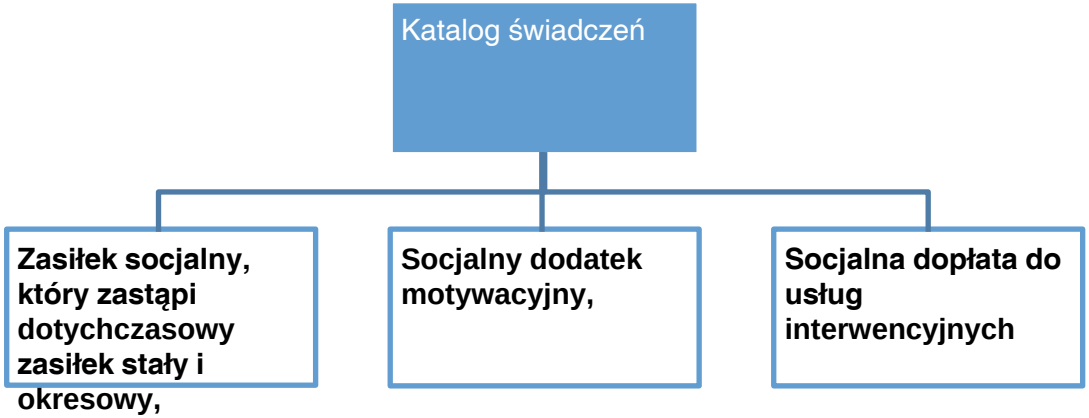

ZAŁOŻENIA DO ZMIAN DO USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

ZAŁOŻENIE nr 1:
Wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego obywateli i rodzin przy jednoczesnym wzroście ich aktywności w rozwiązywaniu własnych problemów i trudności życiowych we współdziałaniu z instytucjami pomocy społecznej

ZAŁOŻENIE nr 2:
Podniesienie efektywności systemu organizacyjnego pomocy społecznej wraz z zapewnieniem jego kompatybilności z innymi systemami wsparcia

ZAŁOŻENIE nr 4:
Zmiany w obszarze instytucjonalnych form pomocy oraz wzmocnienie odpowiedzialności rodziny za swoich członków korzystających z tej formy wsparcia

ZAŁOŻENIE nr 3:
Wzmocnienie na poziomie gminy i powiatu skuteczności podstawowych narzędzi i instrumentów pracy socjalnej dla wyprowadzania osób i rodzin ze sfery zagrożenia wykluczeniem społecznym

Obszary zmian w założeniu nr 2:

- Wprowadzenie nowej struktury organizacyjnej systemu pomocy społecznej na szczeblu gmin i powiatów,
- Wprowadzenie do systemu pomocy społecznej niepublicznych podmiotów, wykonujących na zlecenie usługi socjalne na obszarze gminy,
- Wprowadzenie do systemu pomocy społecznej standardów usług socjalnych przy określeniu ich minimalnego oraz optymalnego poziomu,
- Wprowadzenie usług elektronicznych w systemach informatycznych pomocy
społecznej.

Obszary zmian w założeniu nr 2:

- Wprowadzenie nowej struktury organizacyjnej systemu pomocy społecznej na szczeblu gmin i powiatów,
- Wprowadzenie do systemu pomocy społecznej niepublicznych podmiotów, wykonujących na zlecenie usługi socjalne na obszarze gminy,
- Wprowadzenie do systemu pomocy społecznej standardów usług socjalnych przy określeniu ich minimalnego oraz optymalnego poziomu,
- Wprowadzenie usług elektronicznych w systemach informatycznych pomocy
społecznej.

NOWA STRUKTURA ORGANIZACYJNA POMOCY SPOŁECZNEJ NA SZCZEBLU GMINY I POWIATU

Przeprofilowanie celów pomocy społecznej, z nastawieniem w pierwszej kolejności na funkcje profilaktyczne i aktywizujące oraz funkcje usługowe, zostanie poparte w rzeczywistości zmianą struktury organizacyjnej jednostek i zmianą ich nazw. Dotychczasowa nazwa **„ośrodek pomocy społecznej”** (bez względu na szczebel samorządu terytorialnego z wyłączeniem województwa) zostanie zmieniona na:

„Centrum Pomocy i Usług Socjalnych”.

ZAŁOŻENIE 2

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

	Dotychczasowa nazwa	Nowa nazwa
Szczebel Gminy	• **Ośrodek Pomocy Społecznej** • **Gminne Centrum Pomocy i Usług Socjalnych lub Miejskie Centrum Pomocy i Usług Socjalnych**	
Szczebel Powiatu	• **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie** • **Powiatowe Centrum Pomocy i Usług Socjalnych**	
Miasto na prawach powiatu	• **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejskie Ośrodek Pomocy Rodzinie** • **Miejskie Centrum Pomocy i Usług**	

Ministerstwo Pracy
i Polityki Społecznej

WEWNĘTRZNA STRUKTURA ORGANIZACYJNA POMOCY SPOŁECZNEJ NA SZCZEBLU GMINY I POWIATU tu zmniejsz – dół powiększ

Centrum Pomocy i Usług Socjalnych

Obszary zmian w założeniu nr 2:

- Wprowadzenie nowej struktury organizacyjnej systemu pomocy społecznej na szczeblu gmin i powiatów,
- Wprowadzenie do systemu pomocy społecznej niepublicznych podmiotów, wykonujących na zlecenie usługi socjalne na obszarze gminy,
- Wprowadzenie do systemu pomocy społecznej standardów usług socjalnych przy określeniu ich minimalnego oraz optymalnego poziomu,
- Wprowadzenie usług elektronicznych w systemach informatycznych pomocy
społecznej.

NIEPUBLICZNE PODMIOTY WYKONUJĄCE NA ZLECENIE USŁUGI SOCJALNE NA OBSZARZE GMINY

Agencje Usług Socjalnych jako podmioty niepubliczne będą mogły realizować usługi o charakterze:

- profilaktycznym,
- aktywizującym,
- interwencyjnym.

Status Agencji będzie nadawany przez **Marszałka Województwa** na okres **5 lat**, po uprzednim rozpatrzeniu wniosku oraz sprawdzeniu spełniania określonych kryteriów (wymogów).

Status Agencji Usług Socjalnych będą mogły uzyskać m.in.: **organizacje pozarządowe, instytucje określone w przepisach o zatrudnieniu socjalnym, oraz spółdzielnie socjalne**.

O status agencji będą mogły występować także podmioty, założone przez osoby fizyczne, dysponujące odpowiednimi kwalifikacjami zawodowymi (np. pracownicy socjalni) prowadzące wspólnie działalność gospodarczą.

ZAŁOŻENIE 2

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Agencji Usług Socjalnych – kryteria

- **Dysponowanie przez podmiot ubiegający się o status Agencji Usług Socjalnych** min. 2-oma pracownikami socjalnymi (wskazane jest posiadanie przez nich określonych specjalizacji), oraz innymi specjalistami w zależności od rodzaju podejmowanej do realizacji usługi socjalnej,
- **Wykonywanie działalności pożytku publicznego w obszarze określonym** w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie związane z pomocą społeczną oraz reintegracją społeczną i zawodową,
- **Działalność prowadzona minimum w okresie 2 lat poprzedzających** ubieganie się o status,
- **Zrealizowanie na rzecz społeczności lokalnych min. 2-ówch projektów** aktywizacji społecznej i zawodowej, potwierdzonych odpowiednimi dokumentami (oświadczeniami),
- **Dysponowanie bazą lokalową, przystosowaną do realizacji określonych** usług.

Obszary zmian w założeniu nr 2:

- Wprowadzenie nowej struktury organizacyjnej systemu pomocy społecznej na szczeblu gmin i powiatów,
- Wprowadzenie do systemu pomocy społecznej niepublicznych podmiotów, wykonujących na zlecenie usługi socjalne na obszarze gminy,
- Wprowadzenie do systemu pomocy społecznej standardów usług socjalnych przy określeniu ich minimalnego oraz optymalnego poziomu,
- Wprowadzenie usług elektronicznych w systemach informatycznych pomocy
społecznej.

Obszary zmian w założeniu nr 2:

- Wprowadzenie nowej struktury organizacyjnej systemu pomocy społecznej na szczeblu gmin i powiatów,
- Wprowadzenie do systemu pomocy społecznej niepublicznych podmiotów, wykonujących na zlecenie usługi socjalne na obszarze gminy,
- Wprowadzenie do systemu pomocy społecznej standardów usług socjalnych przy określeniu ich minimalnego oraz optymalnego poziomu,
- Wprowadzenie usług elektronicznych w systemach informatycznych pomocy
społecznej.

• TERMINALE MOBILNE

- ***Nowoczesne narzędzie wspierające pracowników JOPS w pracy terenowej***

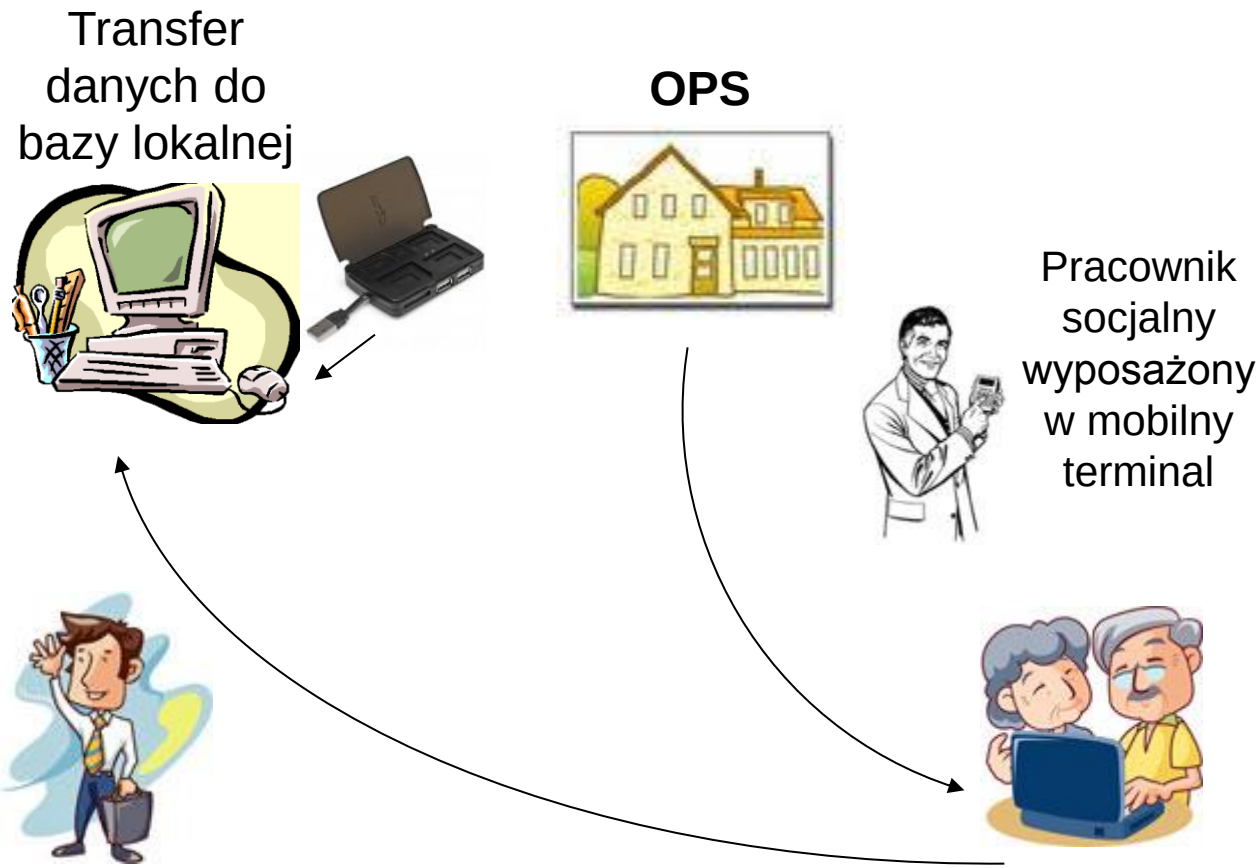

ZAŁOŻENIA DO ZMIAN DO USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

ZAŁOŻENIE nr 1:
Wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego obywateli i rodzin przy jednoczesnym wzroście ich aktywności w rozwiązywaniu własnych problemów i trudności życiowych we współdziałaniu z instytucjami pomocy społecznej

ZAŁOŻENIE nr 2:
Podniesienie efektywności systemu organizacyjnego pomocy społecznej wraz z zapewnieniem jego kompatybilności z innymi systemami wsparcia

ZAŁOŻENIE nr 4:
Zmiany w obszarze instytucjonalnych form pomocy oraz wzmocnienie odpowiedzialności rodziny za swoich członków korzystających z tej formy wsparcia

ZAŁOŻENIE nr 3:
Wzmocnienie na poziomie gminy i powiatu skuteczności podstawowych narzędzi i instrumentów pracy socjalnej dla wyprowadzania osób i rodzin ze sfery zagrożenia wykluczeniem społecznym

Obszary zmian w założeniu nr 3:

- Wprowadzenie nowych specjalności zawodowych pracowników socjalnych, niezbędnych dla realizacji zmian w systemie pomocy społecznej,
- Wprowadzenie nowych form kontraktu socjalnego, ukierunkowanych na rodzinę, oraz lokalną grupę społeczną, chcącą wyeliminować dysfunkcje.

Obszary zmian w założeniu nr 3:

- Wprowadzenie nowych specjalności zawodowych pracowników socjalnych, niezbędnych dla realizacji zmian w systemie pomocy społecznej,
- Wprowadzenie nowych form kontraktu socjalnego, ukierunkowanych na rodzinę, oraz lokalną grupę społeczną, chcącą wyeliminować dysfunkcje.

ZAŁOŻENIE 3

Asystentura i mediacja socjalna

- Cel - wspieranie osób/ rodzin w przezwyciężaniu pierwszych objawów kryzysu oraz tworzenie warunków sprzyjających uwolnieniu ekspresji do współpracy z pracownikami socjalnymi (podmiotowość, świadomy wybór propozycji pomocy), a także podejmowanie mediacji nakłaniających do zmiany postawy wobec propozycji udzielenia wsparcia i pomocy
- Usługa socjalna o charakterze profilaktycznym.

Organizator usług socjalnych

- Cel – inicjowanie, budowanie lokalnych sieci usług socjalnych, partnerstw lokalnych pomiędzy instytucjami administracji publicznej, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, zaliczanymi do sektora ekonomii społecznej.
- Usługa instytucjonalna – umiejscowiona w Centrach Pomocy i Usług Socjalnych (lub w organizacjach pozarządowych, a także niepublicznych agencjach socjalnych)) nastawiona na tworzenie lokalnych agencji usług socjalnych, doradztwo w budowaniu lokalnej sieci agencji socjalnych na obszarze powiatu.
- Usługa o charakterze interwencyjnym.

Animator społeczności lokalnych

- Cel – wspieranie i pomoc dla najbardziej aktywnych osób/ rodzin oraz współudział w wyszukiwaniu nowych grup wśród beneficjentów pomocy społecznej dla samoorganizowania się, podejmowania i wdrażania projektów aktywności lokalnej w obszarze pomocy społecznej i innych ściśle związanych z nim.
- Usługa instytucjonalna - umiejscowiona w Centrach
- Pomocy i Usług Socjalnych (lub w organizacjach pozarządowych, a także w niepublicznych agencjach usług socjalnych). Usługa o charakterze aktywizacyjnym.

Obszary zmian w założeniu nr 3:

- Wprowadzenie nowych specjalności zawodowych pracowników socjalnych, niezbędnych dla realizacji zmian w systemie pomocy społecznej,
- Wprowadzenie nowych form kontraktu socjalnego, ukierunkowanych na rodzinę, oraz lokalną grupę społeczną, chcącą wyeliminować dysfunkcje.

ZAŁOŻENIE 3

Wzmocnienie (rozszerzenie) katalogu narzędzi pracy socjalnej o nowe formy kontraktu socjalnego, takie jak:

a) **rodzinny kontrakt socjalny** – to zwiększenie relacji, współodpowiedzialności i konieczności uczestnictwa wszystkich członków rodziny w wypełnianiu postanowień zawartej umowy;

b) **grupowy kontrakt socjalny** – to narzędzie do stosowania wobec społeczności lokalnych, gdzie podobne problemy zmuszają do poszukiwania wspólnych rozwiązań (samopomoc, pomoc sąsiedzka).

Prawidłowe wypełnianie postanowień kontraktu będzie traktowane jako możliwość skorzystania z preferencji np. w dostępie dzieci do przedszkoli, do rozpatrywania wniosków o dofinansowanie własnych inicjatyw uruchomienia działalności gospodarczej w formie spółdzielni socjalnej.

ZAŁOŻENIA DO ZMIAN DO USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

ZAŁOŻENIE nr 1:
Wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego obywateli i rodzin przy jednoczesnym wzroście ich aktywności w rozwiązywaniu własnych problemów i trudności życiowych we współdziałaniu z instytucjami pomocy społecznej

ZAŁOŻENIE nr 2:
Podniesienie efektywności systemu organizacyjnego pomocy społecznej wraz z zapewnieniem jego kompatybilności z innymi systemami wsparcia

ZAŁOŻENIE nr 4:
Zmiany w obszarze instytucjonalnych form pomocy oraz wzmocnienie odpowiedzialności rodziny za swoich członków korzystających z tej formy wsparcia

ZAŁOŻENIE nr 3:
Wzmocnienie na poziomie gminy i powiatu skuteczności podstawowych narzędzi i instrumentów pracy socjalnej dla wyprowadzania osób i rodzin ze sfery zagrożenia wykluczeniem społecznym

Obszary zmian w założeniu nr 4:

- Wprowadzenie rozwiązań, które doprowadzą do poprawy funkcjonowania domów pomocy społecznej,
- Wprowadzenie procedury ustalania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej przez członków rodziny oraz ustalenie reguł partycypacji osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej, której stan majątkowy pozwala na regulowanie odpłatności.

Obszary zmian w założeniu nr 4:

- Wprowadzenie rozwiązań, które doprowadzą do poprawy funkcjonowania domów pomocy społecznej,
- Wprowadzenie procedury ustalania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej przez członków rodziny oraz ustalenie reguł partycypacji osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej, której stan majątkowy pozwala na regulowanie odpłatności.

WPROWADZENIE ROZWIAZAŃ, KTÓRE DOPROWADZĄ DO POPRAWY FUNKCJONOWANIA DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Zmiany w obszarze funkcjonowania domów pomocy społecznej

- **wyrównanie deficytów finansowych dla domów pomocy** społecznej, w których przebywają mieszkańcy
- **umożliwienie domom pomocy społecznej pozyskiwania środków finansowych** z zewnątrz (możliwość prowadzenia
- **wprowadzenie rozwiązań zrównujących uprawnienia osób** mieszkających w domach pomocy społecznej i

Obszary zmian w założeniu nr 4:

- Wprowadzenie rozwiązań, które doprowadzą do poprawy funkcjonowania domów pomocy społecznej,
- Wprowadzenie procedury ustalania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej przez członków rodziny oraz ustalenie reguł partycypacji osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej, której stan majątkowy pozwala na regulowanie odpłatności.

ZMIANY W ZAKRESIE PROCEDURY USTALANIA ODPŁATNOŚCI ZA POBYTW DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ PRZEZ CZŁONKÓW RODZINY ORAZ USTALENIE REGUŁ PARTYCYPACJI OSOBY UMIESZCZONEJ W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ, KTÓREJ STAN MAJĄTKOWY POZWALA NA REGULOWANIE ODPŁATNOŚCI

Modyfikacja procedury ustalania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej członków rodziny osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej:

- Tryb sądowy (orzeczenie stwierdzające obowiązek danej osoby do złożenia oznaczonego oświadczenia woli, które będzie zastępowało oświadczenie woli osoby - przypadku odmowy zawarcia umowy o odpłatności jak również odmowy przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- W przypadku nie wywiązywania się przez osobę z zawartej umowy o odpłatności za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej również w sytuacji, w której sąd zastępczo za osobę złożył oświadczenie woli w trybie art.64 Kc gmina będzie zastępczo wnosiła odpłatność za osobę zobowiązaną,
- w przypadku posiadania przez mieszkańca znacznych zasobów finansowych lub majątkowych (np. lokat pieniężnych, nieruchomości) różnica pomiędzy własnym dochodem, a średnim miesięcznym kosztem utrzymania będzie pokrywana z tego majątku.

SKUTKI FINANSOWE PROJEKTOWANYCH REGULACJI

Rok	Ogółem	Dla budżetu państwa	Dla budżetu gminy
2014r.	459.918 tys. zł	450.018 tys. zł	9.900 tys. zł
2015r.	452.115 tys. zł	442.115 tys. zł	10.000 tys. zł
2016r.	491.738 tys. zł	481.738 tys. zł	10.000 tys. zł
2017r.	558.805 tys. zł	548.805 tys. zł	10.000 tys. zł
2018r.	339.772 tys. zł	329.772 tys. zł	10.000 tys. zł

OCZEKIWANE SKUTKI SPOŁECZNE PROJEKTOWANEJ REGULACJI

Zmiana społecznego odbioru systemu pomocy społecznej poprzez wyraźne podkreślenie oddziaływań na rodzinę i jej członków, zwiększenie bezpieczeństwa obywaleli

Zmiana roli i znaczenia pracownika socjalnego, zwiększenie współodpowiedzialności społeczności lokalnej

Wzmocnienie kompatybilności systemu pomocy społecznej z innymi, w tym przede wszystkim z systemem usług reintegracji społecznej i zawodowej

Zmiana relacji pomiędzy administracją samorządów gminnych i powiatowych

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ